

عنوان مقاله:

علل درونی گسترش اندیشه تکفیر در جهان اسلام معاصر

محل انتشار:

فصلنامه اسلام و مطالعات اجتماعی، دوره 10، شماره 0 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسندگان:

امین کوشکی - استادیار گروه علوم سیاسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه حکیم سبزواری، سبزوار، ایران (نویسنده مسئول).

ابوذر عمرانی - دانش آموخته دکتری روابط بین الملل دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

اندیشه تکفیر به مسئله سلفی گری و بازگشت به اندیشه و رویه سلف ارجاع داده می شود که از صدر اسلام تاکنون اشخاصی مانند احمد بن حنبل، ابن تیمیه و ابن عبدالوهاب تبلیغ کرده اند و در دوره معاصر گسترش یافته است. هدف این پژوهش بررسی عوامل درونی جهان اسلام در گسترش اندیشه تکفیر است. عوامل درونی، آن دسته از شرایط داخلی جوامع اسلامی هستند که زمینه را برای شکل گیری و گسترش این مفهوم آماده کرده اند؛ بدین ترتیب این پرسش مطرح می شود که چه عواملی در درون جهان اسلام موجب ترویج و گسترش اندیشه تکفیر در دوره معاصر شده است؟ به نظر می رسد اندیشه تکفیر با ایده سازی و جذب مخاطبان به وسیله سازوکار های ارجاع به صحابه اولیه صدر اسلام و با سوء استفاده از برخی ارزش های اسلامی توانستند آنان را از دایره مفاهیم مقدس اسلامی دور ساخته و در ذهن حامیان خود حالتی مشروع و ایدئولوژیک بدهند؛ همچنین تجربه گروه های تکفیری مانند داعش نشان می دهد که اندیشه تکفیر برای مخاطبان مناطقی که با فقر، جهل، ناآگاهی و تفرقه و بی ثباتی مواجه اند جذابیت بیشتری دارد. پژوهش حاضر از روش توصیفی - تحلیلی و نظریه سازه انگاری برای تحلیل مجموعه عوامل درونی دخیل در گسترش اندیشه تکفیر بهره برده است.

کلمات کلیدی:

جهان اسلام، تکفیر، سلفی گری، خلافت، جهاد، هجرت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1686661>

